

teeren? Of schaarst het zich in de rij van zijn tegenstanders door bewust artikel voor het heden van zijn kracht te berooven, door het alleen op de roomschen te laten slaan?

Deze bloemlezing van uitspraken van de Cock willen we besluiten, door iets aan te halen van wat hij (concretiseerend) schreef inzake

ARTIKEL 32 N.G.B.:

..... daarom verwerpen wij alle menselijke vonden, en alle wetten, die men zou willen invoeren, om God te dienen, en door deze de conscientie te binden en te dwingen, in wat manier het zou zijn. Zoo nemen wij dan alleen aan, hetgeen dienstig is om eendrachtigheid en eenigheid te voeden en te bewaren, en alles te onderhouden, in de gehoorzaamheid Gods; waartoe geëischt wordt de excommunicatie of de ban, die daar geschiedt naar den Woorde Gods, met hetgeen daaraan hangt.

DE COCK:

„a. Of heeft de Synode van Den Haag alles gegeven, gelijk die van Dordrecht hetgeen dienstig is om eendrachtigheid te voeden en te bewaren? Dat te beweren is immers de schandelijkheid zelve, daar vier dikke boekdeelen in nog geen twintig jaar daartegen roepen.

b. Heeft zij ook de eendrachtig gevoeden bewaard gelijk de synode van Dordrecht, door Gods genade schier twee honderd jaren? Immers de ondervinding roept luide, en Redingius zelve getuigt het in zijne brieven, de onvergenoegdheid en tweedracht heerscht door geheel het Vaderland.

c. Zijn zij ook aangelegd om alle te onderhouden, in de gehoorzaamheid Gods? Immers neen, maar in de gehoorzaamheid des duivels, daar zij allerlei goddeloosheid en ketterij duldten en toelaten, maar alleen de waarheid uitsluitten, gelijk de ondervinding overal leeraart.

d. Geschiedt diens volgens de excommunicatie of ban naar den Woorde Gods? Dat woord komt immers noch tot regel, noch tot bewijs bij u meer en meer in aanmerking dan een versletene en uitgediende almanak, maar tirannij en willekeur, gebleken in mijn voorbeeld onder anderen, in dat van Ds Scholte, en van K. W. Brands, en wenscht gij meer, zeg het maar....." (a.w., blz. 113).

Dit laatste citaat spreekt naar onze meening ook heden nog duidelijke taal, nu we eenzijdig stapels „reglementen" en willekeurige schorsingen zien, anderzijds naast deze muggezifterij een doorzwelgen van oecumenische kameelen en een angstig vergaande tolerantie aanschouwen. Wie bereid is om de belijdenis serieus te nemen, zooals ook de Cock dat wilde, ziet zich voor concrete taken gesteld.

We bedoelden met het geven van bovenstaande citaten niets anders dan te helpen. Het is leerzaam, waarachtig en troostvol om te zien, hoe de Cock in alle eenvoudigheid de belijdenis hanteerde.

Vandaag wordt aan de vrijgemaakten verweten, dat zij de kerk tot een afgodsbeeld maken, dat zij aan hoogkerkelijkheid lijden, absolutistisch en isolationistisch zijn, enz. Deze beschuldigingen komen van allerlei zijde, ook van den kant van sommigen, die nageslacht van de Cock willen heeten, zooals b.v. christelijke gereformeerden. Weet men wel, hoe de Cock de Afscheiding bepleitte? Was hij absolutistisch, radicalistisch? Had hij een „overspannen kerkbegrip"? Bracht hij de afgeschelden met zijn „hoogkerkelijkheid" in „een onvruchtbaar isolement"? Zong hij het lied der hoogmoed: des Heeren tempel zijn deze? Neen, maar hij riep concreet op tot trouw aan de belijdenis.

In dezen tijd van uitwisseling der grenzen, waarin alles schijnt te vervloeien, willen de „vrijgemaakten" niet anders doen. Er zou veel gewonnen zijn, als eens beseft werd, dat zij niets „nieuws" propageeren, doch slechts in het spoor der reformatoren willen gaan. En ieder oproepen dat met hen te doen.

Wanneer de stemming, die er vandaag is tegen de hanteering van het gehate „zwart-wit-schema": ware en valsche kerk, blijft aanhouden, heeft de synthese-geest uit den tijd omstreeks 1920 het gewonnen; in de gebonden Gereformeerde Kerken en daarbuiten. Ook al blijft dan nog de „orthodoxie" gehandhaafd, de Wereldkerk zal uiteindelijk de vruchten van dit verlaten der belijdenis inzake de kerk oogsten.

Het gaat niet om een keus tusschen een visie van de Cock, van ds Netelenbos of van den een of anderen theoloog van heden. Het gaat om de bewaring van het pand, ons toebetrouwd, waarvoor de vaders hun leven inzetten. De belijdenis verouderd, of op concrete punten beter buiten werking te stellen? Maar dat is steun aan de doorbraak en verraad aan de Reformatie.

C. VAN DER WAAL.

Theologische Hoogeschool

Het College van Hoogleraren maakt bekend:

1e. Dat zij, die voor het eerst als student aan de Theologische Hoogeschool wenschen te worden ingeschreven op Vrijdag 29 September a.s., des morgens om 10 uur, in het gebouw van de Theologische Hoogeschool, Broederweg 15, worden verwacht. Overgelegd moeten worden:

a. bul staatsexamen of eindexamen gymnasium of lyceum;

b. getuigschrift van den kerkeraad.

2e. Dat des middags van dienzelfden dag, om 2.30 uur, gelegenheid zal gegeven worden ter inschrijving van nieuwe studenten en recensie van hen, die reeds eerder als student aan de Theologische Hoogeschool waren ingeschreven.

Voor inschrijving en recensie wordt vereischt het overleggen van de kwitantie collegegeld, eerste helft cursus 1950/1951.

3e. Dat des avonds om 8 uur de lessen zullen worden geopend door den pro-rector Prof. B. Holwerda.

4e. Heeren studenten worden eraan herinnerd, dat een recensie ná 29 September slechts mogelijk is na betaling van een bedrag van f 10.—.

Namens het college voornoemd,

B. HOLWERDA, h.t. secretaris.

Theologische Hoogeschool-dag 1950

Nog enkele weken, dan zullen wij, zoo de HEERE wil, onzen Theologische Hoogeschool-dag 1950 „vieren".

Op dezen kerkelijken „hoogtij-dag", Woensdag 27 September, zullen vele duizenden per autobus, per trein, per fiets en luxe wagen naar Kampen komen.

Het agendum vindt U hierbij afgedrukt. U zult daarop zien, dat aan de rij van sprekers nog is toegevoegd Prof. B. Holwerda.

Verschillende sprekers deelden ons het onderwerp, waarover zij zullen spreken nog niet mede. Zoodra wij het weten zullen wij dit publiceren.

Alle aangevraagde kaarten zijn verzonden. Het is gebiedend noodzakelijk, dat allen die samenkomsten bezoeken waarvoor men kaarten heeft ontvangen.

Doet U dit niet, dan wordt het een wanorde.

Dat mag niet.

Logies kunt U aanvragen tot 15 September. Wij zullen trachten aan alle aanvragen te voldoen. De Kamper broeders en zusters zijn zeer gastvrij. Maar na 15 September nemen wij geen aanvragen voor logies meer in behandeling.

Heeft U nog geen kaarten aangevraagd, doe het dan direct.

De HEERE geven ons allen een rijk gezegenden Schooldag.

J. B.

Naschrift. Van de zijde der Hervormde gemeente is vernomen, dat de geluidsinstallatie in de Bovenkerk thans inderdaad uitstekend is en goed functioneert. Het was in 1949 al veel beter dan in 1948. Maar ook toen waren er nog klachten. Ons is thans verzekerd, dat de zaak volkomen in orde is.

K. S.

Agendum Theologische Hoogeschooldag 1950

Nieuwe Kerk: Leiding Ds G. Visé, Kampen. Sprekers: 8 uur: Prof. Dr H. J. Jager, „Met blijdschap — en met vreeze en beving". Ds D. van Dijk, „Niet praten, maar preeken". 10 uur: Prof. Dr H. J. Jager. Ds D. van Dijk. 1.30 uur: Prof. Dr K. Schilder. Ds H. Vogel, „Wij gelooven en belijden". 3.30 uur: Prof. Dr K. Schilder. Ds H. Vogel.

Broederkerk: Leiding Ds H. Knoop, Rotterdam. Sprekers: 10 uur: Prof. C. Veenhof. Ds H. Bouma, „De Vreeze des Heeren". 2 uur: Prof. P. Deddens „Kerkbank en Katheder". Ds F. de Vries, „Vóór een eeuw".

Bovenkerk: Leiding Ds C. Vonk, Schiedam. Sprekers: 10 uur: Prof. B. Holwerda. Ds P. K. Keizer. 2 uur: Ds D. Zemel, „Adelaar of Kandelaar". Ds D. van Dijk.

Burgwal 20: Leiding Ds J. van Bruggen te Assen. Sprekers: 10 uur: Prof. P. Deddens. Ds F. de Vries. 2 uur: Prof. B. Holwerda. Ds P. K. Keizer.

Stads Geheerzaal: Leiding: Ds A. v. d. Ziel, Groningen. Sprekers: 10 uur: Ds H. Vogel. Ds D. Zemel. 2 uur: Prof. C. Veenhof. Ds H. Bouma.

Candidaats-examen

Geslaagd voor het Candidaats-examen de heeren C. Trimp, Bovenkerkade 29, Amstelveen en J. van Benthem, Molenstraat 299b, Vollenhove.

Propaedeutisch examen

Geslaagd voor het Propaedeutisch-examen de heer M. v. d. Wel, 2e Ebbingestraat 32, Kampen.

* * Nogmaals:

verzegeling van genadebezit?

Een lid van een synodocratische gemeenschap, abonnee van ons blad, richtte zich tot ons met enkele vragen, en bedenkingen, naar aanleiding van hetgeen we hebben opgemerkt ten aanzien van de sacramenten, zulks in aansluiting aan ds H. Bouma (Assen) en in tegenstelling met de synodocratische predikanten dr J. Hoek en B. A. Bos. We kunnen niet beloven, op alle vragen breed te antwoorden; de redactie is gedwongen, eigen wegen te gaan ook in de besteding der beschikbare kolommen. Maar omdat de schrijver abonnee is, en het onderwerp het waard is, en hij ons toeschijnt zijn vragen serieus te stellen, willen we hem wel antwoorden.

Tegenover de meening van ds H. Bouma, dat het sacrament aan niemand verzegelt, dat die iemand „inwendige genade bezit" (we nemen de termen van inzender over), stelt laatstgenoemde als zijn meening:

Het sac. verzekert echter iedere gelovige gebruiker, dat hij inw. genade bezit. Het sac. versterkt toch het geloof van de gelovige gebruiker. Het versterkt dus ook zijn geloof, dat hij inw. genade bezit, m.a.w. het verzekert hem, dat hij die genade bezit.

Ik begrijp niet, hoe U deze eenvoudige waarheid kunt ontkennen, want in Uw „Polemiek van een gelijgeschakelde" in de Ref. van 20 Mei schrijft U onder 4d: „Deze inwendige zaken worden echter alleen in de gelovige gewerkt. Waarom dan ook de gelovige zeggen kan, wat Dr Hoek uit de Zondagsafdeling over de Doop citeert." Bedoeld is antw. 69 Catechismus. De gelovige dopeling zegt hier, dat hij die inw. zaken bezit, even zeker als hij gedoopt is, m.a.w. zijn doop verzekert hem, dat hij de inw. genade bezit."

Tot zoover briefschrijver. Hij vergist zich. Want:

a) Het is niet waar, dat het sacrament het geloof versterkt. Dat doet de H. Geest (antw. 65). Daarom zegt Ursinus, dat de Geest zijn werk wel kan doen zonder sacrament, maar het sacrament kan niets zonder Geest. Werkende oorzaak is de Geest, instrumenteel werkt het sacrament, zegt Ursinus.

b) Het is niet waar, dat de H. Geest het geloof versterkt door het sacrament. Hij doet dat door het gebruik van het sacrament (antw. 65). Ontbreekt het geloof, dan werkt het niet heilzaam, zegt hij.

c) Het is niet waar, dat in antw. 69 de bewering (in indicatief) gedaan wordt, dat ik gewassen ben (of, gelijk er in het latijn staat: gewasschen word). Er staat immers duidelijk, dat dit een inhoud van de belofte, de toezegging van Christus is, die Hij toevoegde aan de instelling van den doop. Een belofte is wat anders dan een bewering. Een toezegging voor later verschilt van een situatietekening van het heden.

K. S.

* * Wat het Woord doet

Onze correspondent vervolgt zijn brief:

„U zegt in Uw driestar „Getuigenissen" in de Ref. van 29/7 dat, wanneer het sac. de gelovige gebruiker verzekert, dat hij inw. genade bezit, ook het gepredikte Woord de gelovige hoorder verzekert, dat hij die genade bezit. Nu, dat doet het Woord toch ook? Volgens antw. 84 Catech. verkondigt het Evangelie aan alle gelovigen, dat hun zonden hun vergeven zijn."

Tot zoover inzender. Hij vergist zich. Het is immers niet waar, dat het Woord (stil) verzekert, dat de gelovige hoorder N.N. „die" genade bezit. Er staat, dat aan de gelovigen verkondigd en openlijk betuigd wordt, dat en dat. Het verkondigde is dus beperkt tot het publiek verneembare; het begreep zich niet in verzegende details. En dat „dit en dat" is niet: gij, N.N. bezit „die" genade, doch: aan de gelovigen zijn (worden) waarachtig al hun zonden vergeven zoo dikwijls zij de belofte des evangelies met een waar geloof aannemen. De prediking ontsluit het heimelijk. Ontsluiting van een deur, een toegang, is wat anders dan een nieuwsbericht: voor N.N. is de deur, de toegang, opengedaan. De spanning van de geloofsdaad en van de vordering ervan ontbreekt geen moment in die actuele ontsluiting. De belofte ontlaadt nimmer in een voorspelling, een historisch exposé met het gelaat naar de toekomst, en dus evenmin in een historisch exposé met het gelaat naar het verleden. Belofte is wat anders dan situatietekening, hoe dan ook „gericht".

K. S.

* * Verzegeld toegezegd geloof?

Onze briefschrijver vervolgt:

„U zegt in uw driestar „Verzegeld geloof" in hetzelfde nummer, dat het sac. de gelovige gebruiker niet verzekert, dat hij geloof, evenmin als het zegel op het testament de „gelovige" erfgenaam verzekert, dat hij geloof hecht aan de woorden van het testament. Nu, dat laatste is nogal logisch. Want het „geloof" van de erfgenaam behoort niet tot de aan hem vermaakte goederen. Maar het geloof van de avondmaalsganger behoort wel tot de hem aangeboden goederen. En zo als het zegel op het testament de „gelovige" erfgenaam bevestigt, dat de aan hem vermaakte goederen zijn deel zijn, zo bevestigt het sac. de gelovige gebruiker, dat de hem aangeboden goederen zijn deel zijn. Het bevestigt hem dus o.a. dat hij het geloof bezit."

Tot zoover onze correspondent. Hij vergist zich. Want: a) Het valt op, dat inzender thans spreekt over „het geloof van den avondmaalsganger". Maar wij hebben het over de „sacramenten" (meervoud). Als hij den moed zou missen, ook den doop, en dus ook den kinderdoop, in deze zijn uitspraken te betrekken, dan zou daarmee erkend zijn.